

แบบฟอร์มขอรับทุนโครงการ

เสนอต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภายใต้ทุนอุดหนุนแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานระบบบริการสุขภาพ
: การพัฒนาระบบบริการเพื่อการดูแลภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างครบวงจร

1. ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: แบบบูรณาการเชิงพื้นที่

(ภาษาอังกฤษ) Development of Community-based Traffic Accident Prevention System: An Integrated Area-based Approach

โครงการชุดนี้ ดำเนินการศึกษา 3 พื้นที่ ประกอบด้วย 3 โครงการย่อย คือ

โครงการย่อยที่ 1.1 การพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต

โครงการย่อยที่ 1.2 การพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา

โครงการย่อยที่ 1.3 การพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส

2. ที่ปรึกษาโครงการ

ดร. นพ. วรสิทธิ์ ศรศรีวิชัย

ตำแหน่ง เลขาธิการนิรโทษกรรมภาคใต้ /อาจารย์ สถาบันนโยบายสาธารณะ

เบอร์โทรศัพท์ 081-3031371 Email: vorasith@gmail.com ID line: vorasith

หน่วยงาน สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

เบอร์โทรศัพท์หน่วยงาน 074-451168

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ

a. หัวหน้าโครงการ (project manager)

นายแพทย์เดชา แซ่หลี ตำแหน่ง นายแพทย์เชี่ยวชาญ

เบอร์โทรศัพท์ 081-368219 Email: hlee_decha@hotmail.com ID line: 081-3683219

หน่วยงาน โรงพยาบาลเทพา เบอร์โทรศัพท์ 07376359 FAX 074-376359-103

4. หลักการและเหตุผล

อุบัติเหตุทางถนน (Road Traffic Accidents) เป็นปัญหาระดับโลกของสังคมที่มีแนวโน้มการใช้รถในการคมนาคมขนส่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกเพิ่มขึ้นจาก 1.25 ล้านคนในปีพ.ศ. 2558 เป็น 1.35 ล้านคนในปีพ.ศ. 2561 ซึ่งเท่ากับวันละ 3,700 คน โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และคนเดินถนน (Vulnerable

Road Users - VRUs) องค์การอนามัยโลกคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ.2573 หากแต่ละประเทศไม่มีมาตรการที่ดีในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน จำนวนผู้เสียชีวิตทั่วโลกจะเพิ่มสูงขึ้นถึงปีละ 2.4 ล้านคน

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนมากกว่า 1 แสนคน ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมหาศาล แม้ปัญหานี้จะได้รับการผลักดันเป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ต้องดำเนินการอย่างเข้มข้นในทุกพื้นที่ของประเทศแล้วก็ตาม แต่อัตรการเสียชีวิตยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของ “ทศวรรษแห่งความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2554 – 2563” ที่จะลดการตายบนท้องถนนลงครึ่งหนึ่งหรือต่ำกว่า 10 คนต่อแสนประชากรในทศวรรษนี้ จากข้อมูลผู้เสียชีวิต 3 ฐานในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งสิ้น 19,585 ราย คิดเป็นอัตราการเสียชีวิต 29.95 รายต่อแสนประชากร การเกิดอุบัติเหตุทางถนนไม่ใช่เหตุบังเอิญแต่สามารถป้องกันได้ ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งแวดล้อม การป้องกันแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีการดำเนินการหลายๆ มาตรการอย่างเป็นระบบ ในประเทศที่มีรายได้สูงหลายแห่งได้แสดงให้เห็นว่า สามารถลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุและอัตราเสียชีวิตได้อย่างรวดเร็วในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นผลจากการพิจารณาปัญหาอย่างเป็นระบบ (Safe Systems Approach) และเน้นมาตรการทั้งปัจจัยด้านบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งแวดล้อม มากกว่าการเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ใช้ถนนแต่เพียงอย่างเดียว การแก้ปัญหอย่างเป็นระบบจำเป็นต้องมีการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีคนมีความใกล้ชิดและเข้าถึงกันได้มากที่สุด

ในชุมชนเองมีนโยบายจากส่วนกลางในการขับเคลื่อนประเด็นอุบัติเหตุบนท้องถนนลงมาอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายให้จัดตั้งคณะกรรมการศูนย์ความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.) และมีคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาในระดับอำเภอ ซึ่งต่อมาให้มีการขยายการจัดตั้งกลไกดังกล่าวสู่ระดับตำบล แต่ในทางปฏิบัติในระดับตำบลยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ที่เป็นระบบและขาดการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำไปวางแผนดำเนินการ ตลอดจนขาดคณะทำงานขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และยังขาดความร่วมมือของภาคีเครือข่ายภายในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ดังนั้น การบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนและทุกระดับจึงมีความสำคัญในการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้ครอบคลุมบริบทพื้นที่ที่มีความหลากหลายของความพร้อมและกลไกการขับเคลื่อนในชุมชน จึงได้คัดเลือกพื้นที่ที่มีความจำเพาะเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบของชุมชนในภาคใต้ 3 ระดับตามโครงสร้างของพื้นที่ คือ ระดับตำบล ได้แก่ ตำบลป่าไผ่ อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ระดับอำเภอ ได้แก่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา และระดับจังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มในชุมชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จนถึงจังหวัด และนำไปสู่การสร้างต้นแบบในการป้องกันอุบัติเหตุในระดับประเทศต่อไป

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการแก้ไขปัญหาคอุบัติเหตุทางถนนของชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการแก้ไขปัญหา อันจะส่งผลให้ลดการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของชุมชนลง และเป็นต้นแบบให้แก่พื้นที่อื่น ๆ ได้
2. แกนนำชุมชนมีศักยภาพในการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนที่สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนนในชุมชน และระบบการช่วยเหลือดูแลผู้ประสบอุบัติเหตุที่รวดเร็วปลอดภัย และสามารถประยุกต์การเรียนรู้นี้ไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่มีในชุมชนได้

ลงนาม.....หัวหน้าชุดโครงการ

(นายเดชา แซ่หลี่)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเทพา

ลงนาม.....หัวหน้าหน่วยงาน

(นายเดชา แซ่หลี่)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเทพา